Spedizione in abbonamento postale — Poštnina plačana v gotovini

Leto XXIII., št. 179 Ljubljana, sreda 11. avgusta 1943 Cena cent. 80

Uprav.ništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za ljubljansko pokrajino pri poštnočekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti. Corr. Post. No 11-3118
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr. Italije in inozemstva ima Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka Naročnina znaša mesečno Lit 18.— za inozemstvo vključno s »Ponedeljskim Jutrom« Lit 36.50.
Uredništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica št. 5. — Telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO.

Vztrajen odpor osnih čet na sicilskem bojišču

Italijanska letala so torpedirala sovražno križarko in dve trgovski ladji

Vrhovno poveljništvo: Vojno poročilo št. 1172:

Sovražna ofenziva na Siciliji se še nadalje razvija ob veliki podpori letalskih in pomorskih sil. Navzlic vztrajnemu odporu italijansko-nemških čet so morale biti nekatere postojanke izpraznjene zaradi silovitih napadov sovražnih oklopnih edinic.

Italijanska in nemška letala so obstreljevala cestna križišča in središča v sovražnikovem zaledju. Nemški lovci so v bojih uničili dve letali, naša letala pa so v bližini Sicilije torpedirala neko križarko in dve trgovski ladji s skupno 6000 tonami; nemški bombniki so v vodah pri Augusti potopili parnike srednje tonaže in razen tega zadeli 1 križarko in 2 manjši edinici.

General Ambrosio.

Turinski grof med ranjenci

Milan, 9. avg. s. Turinski grof je obiskal ranjence, ki so bili ranjeni ob sovražnem napadu in prepeljani v bolnišnico v Paggiu. S svojo besedo jih je tolažil in jim izrekel svojo solidarnost.

Junaški odpor branilcev na Siciliji

Berlin, 9. avg. s. Od 4. avgusta skušajo pišе mednarodna obveščevalna agencija v dopolnilo današnjega vojnega poročila, kanadske, ameriške in angleške čete, uporabljajoč ogromne topniške, tankovske in letalske sile, za vsako ceno prebiti italijansko-nemške postojanke ob severni obali Sicilije, kakor tudi črte ob obeh pobočjih Etne. Zaradi junaškega odpora branilcev in navzlic številni premoči sovražnika so se ti poizkusi popolnoma izjalovili in napadalci so morali vsak dan utrpeti nove najhujše izgube. Sama nemška divizija »Herman Göring« je doslej uničila ali zajela 226 sovražnih tankov, 52 oklopnih motornih vozil, 236 tudi oklopnih motornih vozil za prevažanje čet, številna druga vozila in topove vseh kalibrov. Razen tega, javlja agencija, je ta nemška divizija sestrelila 53 letal in 7 velikih tovornih letal.

Glede včerajšnjih operacij na sicilski fronti omenja agencija, da so bile na področju Etne v teku dneva samo posamezne borbe, sovražne edinice pod poveljništvom generala Pattona pa so napadle v južnem odseku obale Sv. Štefana z znatnimi skupinami tankov in pehote. Poslužujoč se izkrcevalne operacije sovažnih sil na področju S. Agate je sovražnik skušal ob podpori topništva tudi s pomorskih edinic napraviti napadajočim pokretnim skupinam znatno vrzel. V hudih borbah, ki so postale med drevom skrajno silovite, je branilcem uspelo odstraniti vdore nasprotnika in blokirati cesto skozi Riviersco, ki gre proti vzhodu.

Danes zjutraj je sovražnik z novimi svežimi silami prešel v protinapad. O izidu teh borbah še ni podrobnosti. Slabotne sile 8. angleške armade so prodrle severno od Catanije z akcijami patrulj, a so bile takoj obvladane in odbite. Zlasti v severnem odseku fronte so delovale skupine nemških bojnih letal in opravljale razbremenjevalne operacije v prid nemških in italijanskih čet, ki so bile zaposlene v hudih obrambnih bojih. Bombe iz teh letal so prisilile ameriške oklopne zaščitnice k umiku in so zadale kolonam ameriške pehote znatne izgube.

Kakor je bilo objavljeno v današnjem nemškem vojnem poročilu, je neka skupina nemških letal napadla v podnevnem napadu pristanišče v Palermu. Zadet je bil en sovražni rušilec in ena trgovinska ladja z 8000 tonami, kakor tudi številni izkrcevalni čolni.

Minister Azzariti o nameravani reformi v italijanskem sodstvu

Rim, 9. avg. s. Urednik lista »Giornale d'Italia« je vprašal ministra za pravosodje Eksc. Azzaritija kakšen je duh sodništva in kakšna so vprašanja sodne uprave v novem ozračju obnove ustavne zakonodaje, ki je nastalo v Italiji po dogodkih 25. julija. Minister je predvsem omenil, da je bilo sodstvo izmed vseh državnih uprav najmanj pokvarjeno od fašizma. Lahko se odločno trdi, da velika množica italijanskih sodnikov sledi starim in plemenitim tradicijam, ki so bile stalno značilne za njegovo sodelovanje, in da je bilo vedno tuje vsaki stranki. Zaradi tega in zaradi zadržanja v zadnjih 20 letih, v katerih se je sodništvo vedno prizadevalo vzdržati in naložiti spoštovanje zakona, ni pravična obtožba, da se je zasužnjilo prejšnjemu režimu. Resnica je, da se je italijansko sodništvo vedno žilavo upiralo poizkusom pritiska hierarhije fašizma, zavedajoč se samo svoje visoke dolžnosti v sodni upravi po zakonih. Govoreč o reviziji zakonikov v svrho odprave odločb, ki ne ustrezajo duhovnim in pravnim tradicijam naroda, kakor je sklenil ministrski svet, je minister dejal, da je civilni zakonik v svojem bistvu v splošnem najbolj izven političnih struj. Je najbolj tehničen med zakoniki in njegovo snov tvorijo pravna načela, ki so se ustvarila z delom vseh generacij. Vendar je v sedaj veljavnem civilnem zakoniku nekaj okorelosti politične narave, ustrezajočih pojmom državnega avtokratstva. Minister je v zvezi s tem omenil n. pr. člen 47, ki nalaga roditeljem, naj vzgajajo in izobražujejo otroke po načelih fašističnega narodnega čustvovanja. Naglasil je tudi, da je bila na čelo zakonika postavljena listina dela z izjavo, da vsebuje splošna načela pravne ureditve države. Knjiga dela sloni vsa na korporacijski sindikalni ureditvi, ki se bo morala, kakor je znano, temeljito spremeniti. Deloma so bile določbe o korporacijah že odpravljene. Minister je dejal, da se bo reforma civilnega zakonika lahko izvršila šele tedaj, ko bo izvršena revizija vse gospodarske ureditve naroda, vendar pa ne bo ta revizija zadevala in ne sme zadevati vseh tehničnih napredkov, ki so bili v sedanji kodifikaciji doseženi z delom, ki je trajalo več let in h kateremu so prispevali naši najbolj slavni pravniki, vštevši one izven fašizma. Sedanji civilni zakonik predstavlja razen političnih dodatkov velik napredek v primeri z zastarelo zakonodajo iz l. 1865.

Glede kazenskega zakonika je treba reči, da vsebuje mnoge tehnične vrednosti, vsebuje pa tudi nekatere odstavke z barvo političnih pojmov odpravljenega režima. Kakor ni bilo mogoče akcije fašistične države, tako so rekli l. 1930, urediti z liberalnim zakonikom, tako se lahko sedaj reče nasprotno, da nefašistične države ne more voditi fašistični kazenski zakonik. Zaradi tega se bo treba po večini vrniti k staremu. Minister je nato navedel nekaj primerov neustreznosti kazenskega zakonika tradicijonalnim načelom, na primer, da se atentat na šefa vlade presoja z isto mero kakor atentat na vladarja. Tako primerjanje osebe šefa vlade s šefom države se globoko upira vsej naši tradiciji, so pa še druga stranpota z osnovnih načel. Lahko bomo odpravili smrtno kazen, ki je tako nasprotna zavesti ljudstva in večini znanstvenih struj italijanske misli. Da bomo to storili, bo treba seveda počakati na konec vojne. Jasno je, da se bodo za sedaj lahko pričele samo priprave za revizijo, ki bodo izvršene čim prej. Revizija splošne zakonodaje pa ne izključuje revizije posameznih zakonov. Omenjajoč posebne pravne norme, je minister naglasil, da jih je nastalo v zadnjih letih malo, ker so se skušale vedno zadržati, izogniti pa se je treba pravnim ustanovam tipa odpravljenega posebnega sodišča, ki predstavljajo samo omejitev redne sodne pristojnosti. Minister je končno pohvalil požrtvovalnost in razumevanje, ki ju izpričuje italijansko sodništvo, ki se mora danes boriti z resnimi težkočami, ker so se že nekaj let natečaji s težavo opravljali. Ta položaj je postal še bolj resen z vojno in vpoklici pod orožje. Danes je četrtina sodniškega osebja pod orožjem.

Na vprašanje, ali bo prišlo tudi do sprememb v sodniškem poklicu, je minister omenil lice sedanje organizacije, ki je združila odvetnike in državne tožilce v en sindikat, pripadajoč konfederaciji profesijonistov in umetnikov. Danes se usmerja k svobodni organizaciji sindikatov in imenovani so bili komisarji do dokončne ureditve. Tako bo tudi sodniška kategorija imela voditelje, ki uživajo resnično zaupanje vsega razreda tudi s poklicnega stališča. Končno je minister napovedal, da bo v kratkem imenovana posebna komisija z nalogo, da preišče nagle in nezakonite obogatitve nekaterih bivših hierarhov. Delo tega organa bo moralo biti stvarno in učinkovito, da bo ustrezalo upravičenemu pričakovanju javnosti. Lahko bo računal na uspešno sodelovanje notranjega ministrstva, v kolikor se tiče političnih organov, in na sodelovanje finančnega ministrstva, v kolikor se tiče davčnih organov. Komisija, ki bo sestavljena iz visokih sodnikov priznanega imena in ki niso kakorkoli politično vezani, lahko vrne popolno zaupanje v pravico.

Nov prefekt Neaplja

Rim, 9. avg. s. Z objavljenim ukrepom je bil namesto viteza velikega križa Marcella Vaccarija, ki je poklican pod orožje, imenovan za prefekta v Neaplju gr. uff. dr. Domenico Soprano, sedanji prefekt v Allessandriji.

Odlična žetev na Poljskem

Varšava, 9. avg. s. Po poročilih iz verodostojnega vira bo žetev na poljskem ozemlju odlična ter bo krajevnemu prebivalstvu zagotovljena prehrana kakor tudi oskrba borečih se čet, ki zadržujejo boljševizem in rešujejo življenje, lastnino in krščansko vero prebivalstva.

Razdor med Indijo in Južno Afriko

Lorenzo Marquez, 10. avg. s. »Rande Daily Mail« poroča iz New Delhija, da so v indijskem državnem svetu razpravljali o takojšnjem izvajanju gospodarskih sankcij proti Južni Afriki kot odgovor na socialna, politična in gospodarska utesnjevanja južnoafriške vlade indijski zajednici v Južni Afriki. Zahteva se takojšen odpoklic visokega komisarja za Indijo in prekinitev diplomatskih in trgovinskih odnosov z Južno Afriko.

Velike poplave v Birmi

Bangkok, 7. avg. s. Iz Aimera v pokrajini Raiputana poročajo, da je zaradi porušenih jezov v Bhin Deogathu in Amretu reka Hari prestopila bregove ter preplavila področje v izmeri 100 kv. km. Uničenih je mnogo vasi. Žrtev je nad 5.000. Samo v Vinagadi je utonilo 2.000 oseb. Zaradi obsežnosti nesreče je število žrtev gotovo še večje.

Novi notranji minister

Rim, 10. avgusta. Z današnjim odlokom je Nj. Vel. Kralj in Cesar imenoval za notranjega ministra prefekta in senatorja Umberta Riccija na mesto Eksc. Bruna Fornacciarija, ki je odstopil.

*

Novi notranji minister, senator Umberto Ricci, je bil rojen v Capursu v pokrajini Bari dne 13. novembra 1878. Vstopil je v notranjo upravo l. 1900 in bil v njej na raznih položajih. Ko je bil l. 1924 imenovan za prefekta, je bil izredni komisar za pokrajino Rim, prefekturni komisar v Turinu in nato prefekt v Bolcanu. Naposled je postal generalni direktor civilne uprave v dvoletju 1933/34. Upokojen je bil l. 1935. Za senatorja je bil imenovan dne 22. aprila 1939. Novi notranji minister je predsednik delniške družbe za saniranje Neaplja.

Visoki komisar gen. Riccardo Moizo

Objavili smo že, da je bil za Visokega komisarja Ljubljanske pokrajine imenovan general armadnega zbora gr. uff. Riccardo Moizo, senator Kraljevine. Danes prinašamo nekaj življenjepisnih podatkov o novem Visokem komisarju.

General armadnega zbora Riccardo Moizo se je rodil v Salicettu (pokrajina Cuneo) dne 17. avgusta l. 1877. Kot topniški oficir in kasneje oficir glavnega stana je bil pionir italijanskega letalstva in je kot hraber pilot izvršil zelo drzne operacije v italijansko-turški vojni, v kateri je bilo prvič v zgodovini uporabljeno letalstvo kot vojno orožje. Zaradi hrabrosti in strokovne sposobnosti je bil odlikovan z viteškim križem vojaškega Savojskega reda. Med vojno l. 1915—18 je kot iznajdljiv in delaven organizator letalskega orožja potrdil svoje sposobnosti kot spreten in drzen poveljnik letalskih sil. Kasneje, ko je bil imenovan za šefa glavnega stana 15. pehotne divizije in bil hudo ranjen v bojih na Monte Pertica-Grappa, je bil odlikovan na bojišču s srebrno kolajno zaradi svojega junaškega zadržanja pri zmagoviti ofenzivi. Po vojni je zavzemal najprej visoka mesta pri komisarjatu za letalstvo, nato je bil poveljnik topniškega polka, nadalje poveljnik topništva pri rimskem armadnem zboru, potem pa mobilizacijski inspektor divizije sardinskih grenadirjev in naposled šef glavnega stana armadnega poveljništva v Firenci. Ko je bil povišan v poveljnika velike edinice v novembru l. 1932, je prevzel poveljstvo pehotne divizije »Legnano« (Milan), dokler ni bil naposled izbran za poveljnika brze divizije »Evgenio di Savoja« (Udine).

Dne 30. novembra l. 1935 je bil imenovan za poveljnika orožja Kr. karabinjerjev št. 23. marca l. 1939 za senatorja. Poveljništvo orožja karabinjerjev je zapustil avgusta l. 1940, ko je dosegel starostno mejo.

Dvoličnost anglosaške politike

Rim, 9. avg. s. »Lavoro Italiano« piše, da se »združeni narodi« radi sklicujejo v svoji propagandi na l. 1918. V sklicevanju na to leto in v prikazovanju dnevnih nalik med obema vojnama, pozabljajo Anglosasi, da so l. 1918 delali s čisto drugačnim političnim kriterijem v primeri s tem, kar izjavljajo in delajo med tem bolestnim vojnim stanjem. Tedaj so proglasili, da hočejo doseči mir na osnovi 14 Wilsonovih točk, mir brez zmagovalcev in premagancev, mir ob spoštovanju pravic narodov in ob stremljenju po svobodi na morjih. V tej vojni so Anglosasi po bežnem poizkusu, da store nekaj sličnega kakor v prejšnji vojni s proglasitvijo 8 točk atlantske listine v avgustu l. 1941, opustili sleherno politiko za dosego miru z umetnostjo diplomacije in ne samo z vojnimi sredstvi. Točke atlantske listine so se zdele takoj mnogo bolj splošne kakor Wilsonove in ker so bile prekmalu razglašene, so prišle takoj v odločno nasprotje z vojnimi zahtevami Angležev, z vojnimi metodami Američanov in z vseslovanskimi zahtevami Rusov. Zaradi tega niso vplivale na splošno zavest in so bile kmalu pozabljene. Roosevelt in ameriška propaganda sta na mesto teh kmalu postavile izjavo o štirih osnovnih svoboščinah človeka. Potem se je zgodilo, ko je borba postajala vedno bolj ostra in huda, da so Angleži in Amerikanci opustili evangelski jezik in so prišli s pozivom iz Casablance v tonu in običaji sile, ki se smatra za zmagovito, namreč s tonom in običaji, katere so hoteli pobiti in kaznovati med silami trojnega pakta. Tako so se spustili na pot imperijalizma, zanemarjajoč sleherno diplomatsko previdnost in odpovedajoč se sleherni politični poti za pospešenje miru.

Zahvala nacionalne Kitajske silam Osi

Šanghaj, 10. avg. s. Šef kitajske nacionalne vlade Vangčingvej je glede na prepustitev mednarodnih koncesij v Šanghaju sklical sestanek, ki so se ga udeležili japonski vojaški in civilni voditelji ter člani diplomatskega zbora v Nankingu, med njimi italijanski veleposlanik marki Talijani de Marchio in zastopnik Nemčije v. Wörmann. Kitajsko odposlanstvo pod predsedstvom Vangčingveja je izrazilo hvaležnost Kitajske za posredovalno delo Japonske in drugih držav, da se je olajšal povratek inozemskih koncesij v Šanghaju Kitajski. Sestanek se je zaključil v zelo prijateljskem ozračju.

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE!

Poveljništvo XI. Armadnega zbora

Mi, general Armadnega zbora Gastone Gambara glede na odredbe z dne 27. julija t. l.

ukazujemo:

da se od 12. ure dne 11. avgusta 1943:

1. Člen 2. gori omenjene naredbe spreminja v tem smislu, da se določbe, ki prepovedujejo javno zbiranje več kot treh oseb, smatrajo za razveljavljene.

2. Člen 6. iste naredbe spreminja tako, da morajo vhodi v poslopja z glavnih ulic — pri tem pridejo v poštev samo glavni vhodi — ostati podnevi odprti, za ves čas policijske ure pa zaklenjeni.

Hišniki poslopij ali v njihovi odsotnosti lastniki stavb so odgovorni za izvršitev teh določb.

Nespremenjene ostanejo vse ostale določbe, ki jih vsebuje gori omenjena naredba.

Ljubljana, dne 10. avgusta 1943.

General Armadnega zbora, Poveljnik GASTONE GAMBARA

Ponovni sovjetski napadi na kubanskem bojišču odbiti

Tudi zapadno od Orla so se izjalovili vsi sovražni napadi 215 sovjetskih tankov uničenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 10. avg. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na kubanskem predmostju so se zrušili z oklopnimi vozili in bojnimi letalci podprti sovjetski napadi.

Medtem, ko je bilo na fronti ob Miusu v presenetljivem lastnem napadu nasprotniku iztrgano važno višinsko ozemlje, je bilo v ostalih odsekih fronte ob Miusu in srednjem Doncu samo neznatno bojno delovanje.

Na področju pri Bjelgorodu se velika bitka nadaljuje. Zaradi silovitih letalskih napadov je imel sovražnik posebno v tem odseku hude izgube.

Zapadno od Orla so se tudi včeraj izjalovili vsi boljševiški poskusi za prodor v hudih in za sovražnika z velikimi izgubami združenih borbah.

Tudi južnozapadno in zapadno od Vjazme so sovjetske čete, kakor že nekaj dni, z novo pripeljanimi silami in z uporabo oklopnih voz, metalcev plamenov, topov za salve in bojnih letalcev neprestano napadale dalje. S podporo močnih skupin bojnih in strmoglavnih letal so naše čete zavrnile vse napade s hudimi izgubami za sovražnika in uničile tudi veliko število oklopnih voz.

Južno od Ladoškega jezera so bili tudi včeraj odbiti vsi sovražnikovi napadi, kolikor niso bili razbiti že v razvojni fazi.

Včeraj je sovjetska vojska na vzhodni fronti izgubila 215 oklopnih voz, v letalskih bojih pa je bilo v dneh 8. in 9. avgusta uničenih 119 sovjetskih letal.

V severnem odseku sicilske fronte so bili zavrnjeni sovražnikovi napadi. Poskus, da bi sovražnik naše severno krilo obkolil s šibkimi silami po morju, so naše čete izjalovile v protinapadu. V ostalih odsekih fronte je bilo samo krajevno bojno delovanje.

Pri obstreljevanju ladijskih ciljev ob severni sicilski obali so nemška bojna letala poškodovala sovražni rušilec. Na morju pred Augusto so bili potopljeni trije srednjeveliki prevozni parniki ter poškodovana 1 križarka in 2 manjši sovražni enoti.

Pri dnevnih napadih sovražnih letalskih sil na nekatere kraje zasedenega zapadnega ozemlja so metali preteklo noč bombniki angleškega letalstva rušilne in zažigalne bombe na mesto Mannheim. Nastala je škoda zaradi požarov v stanovanjskih predelih. Prebivalstvo je imelo neznatne izgube. Po dosedanjih vesteh je bilo sestreljenih 13 sovražnih letal.

Nemške pomorske oborožene sile ter protiletalsko topništvo trgovske in vojne mornarice so sestrelili v času od 1. do 10. avgusta 42 sovražnih letal.

Položaj na vzhodu v splošnem nespremenjen

Berlin, 10. avg. Na pristojnem vojaškem mestu izjavljajo, da se strateški položaj ni bistveno spremenil. Sovjetske čete še nadalje močno napadajo v množicah nemške bojne črte, toda te so še nadalje kos naskoku močnejših sil. Kakor je razvidno iz včerajšnjega uradnega poročila, so se izjalovili vsi sovjetski poizkusi, tako v srednjem in južnem odseku, kakor v samem srednjem odseku, izjalovili so se tudi južnozapadno od Vjazme, kjer si je sovražnik skušal odpreti prehod v smeri proti Smolensku. Povsem izmišljene pa so govorice Moskve, po katerih naj bi začeli Nemci prevažati proti zapadu velika skladišča, ki so jih prej postvili na področju te življenjsko važne postojanke. Pritisk je vsekakor precej močan, kakor ugotavlja vojaški sotrudnik agencije DNB, vendar je dovolj razlogov, da gledamo z zaupanjem v nadaljnji razvoj velike bitke. Ni izključeno, da bo treba nemške bojne črte tu in tam popraviti v skladu z najosnovnejšimi načeli taktike prožne obrambe, ki jo izvaja nemško vrhovno poveljništvo. Bistvenega pomena je le, da sovražnik ne doseže strateških uspehov.

Prav zaradi tega ne smatrajo tu za vredno, da bi polemizirali z obveščevalnim uradom Kremlja, ki še nadalje širokoustno govori o bolj ali manj hrupnih uspehih.

Moskva poroča o zasedbi številnih drugih naseljenih krajev, med njimi Bogoduhova, severnozapadno od Harkova. Železnica Harkov-Sumi naj bi torej bila prerezana, dočim so se druge kolone pomaknile kakih 100 km zapadno od Bjelgoroda in sicer do najbolj zapadne točke, ki so jo dosegle preteklega februarja. V odseku pri Vjazmi naj bi se bile sovjetske čete polastile dveh železniških središč zapadno od Orla, tako da so sedaj tik pred Harkovom in Brjanskom, ki sta neposredna cilja dvojne ofenzive in ki naj bi bila sedaj ogrožena. Južnozapadno od Vjazme

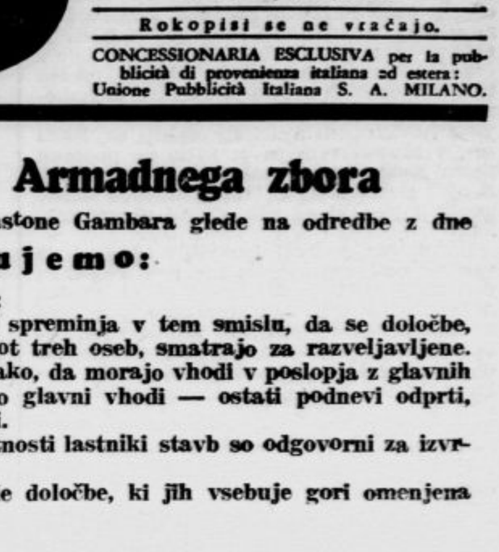

pa naj bi bile po moskovskih trditvah rdeče čete prekoračile važen dotok Dnjepra.

V Berlinu pripominjajo, da se je rdečim za ceno ogromnih izgub zares posrečilo doseči nekaj teritorijalnih uspehov, vendar je pobuda povsod na nemški strani, za kar se morajo Nemci zahvaliti taktiki prožne obrambe, ki je še nadalje zelo učinkovita. Sicer pa je zelo značilen komentar »Krasne zvezde«, ki priznava, da je bilo nemško poveljništvo kos najtežavnejšim položajem. Nemške čete so se namreč povsod pravočasno odmaknile od napadajočih sil in tako preprečile nevarnost, da bi bile odrezane. Priznati je tudi treba, piše nadalje glasilo rdeče vojske, da se Hitlerjevi vojaki še vedno bore s skrajno zagrizenostjo in da jih hrabro podpira letalstvo. (»Piccolo«.)

Ogromne anglosaške izgube na morju

Berlin, 10. avg. s. Mednarodna obveščevalna agencija objavlja danes prvič pomorska področja, na katerih so nemške podmornice v prvih sedmih mesecih t. l. razvijale svoje delovanje, kakor tudi podatke o potopitvah na posameznih področjih.

Od 1. junija do 31. julija t. l. so nemške podmornice potopile 486 sovražnih parnikov s skupno 3,300.000 tonami, izgube zaveznikov glede na posamezna pomorska področja pa so naslednje: na Severnem ledenem morju 15 trgovskih ladij s 84.350 tonami, v Sredozemlju 59 ladij s 369.360 tonami, na Atlantiku 241 ladij s 1,515.000 tonami, pred obalo zapadne Afrike 55 ladij s 401.150 tonami, v vodah južne Afrike skupno ladij s 56.000 tonami, pred obalami Zedinjenih držav 63 ladij s 409.000 tonami in na Indijskem oceanu 44 ladij s 245.000 tonami.

Razen tega so podmornice potopile še 79 nadaljnjih trgovskih ladij. Povprečna tonaža potopljenih sovražnih ladij se suče okoli 6300 ton na vsako ladjo, kar velja tudi za poškodovane trgovske edinice. Razen omenjenih 486 sovražnih ladij v skupni tonaži 3,100.000 ton, ki so bile potopljene, je treba računati še s tonažo hudo poškodovanih edinic, ki so bile verjetno potopljene in katerih tonaža dosega 497.000 ton. Ista obveščevalna agencija je objavila oficiozno poročilo, v katerem ugotavlja, da je bilo skupno potopljenih sovražnih ladij od 1. januarja do 31. julija 1943, ako se računajo tudi izgube sovražnega brodovja zaradi delovanja podmorniškega orožja ostalih sil trojnega pakta, 840 ladij v skupni tonaži 5 milijonov ton. V istem času je bilo poškodovanih 660 sovražnih trgovskih ladij v skupni tonaži 3,330.000 ton po torpedih in bombah, iz česar izhaja, da so Angleži in Američani izgubili skupno v prvih sedmih mesecih t. l. 1518 trgovskih edinic, ki so bile deloma potopljene, deloma poškodovane, in katerih skupna tonaža znaša 8,393.000 ton. Po podatkih, ki so jih objavili Angleži in Američani sami, so sovražniki baje v tem času zgradili skupno za 6,900.000 ton ladij, kar je mnogo manj od potopitev, ki so jih izvršile sile trojnega pakta.

Kronika

Jubilej jeklenega peresa

Natančno pred 100 leti je začel Karel Kun, ki se je rodil leta 1807. v Ulmu, izdelovati jeklena peresa za pisanje. Mož je otvoril proti koncu julija 1843. leta na Dunaju svoje tvorniško podjetje, katero je opremil z novimi stroji. Skoraj ob istem času so začeli izdelovati jeklena peresa tudi v tvornicah v Kraljevcu in v Monakovem. V Kraljevcu si je uredil takšno podjetje vzhodnopruski učitelj pisanja dr. Bietzer, v Monakovem pa je začel na podoben način služiti denar izumitelj kamenotiska Alojzij Senefelder. S tem je napočil konec gosjih peres, ki so bila v rabi skoro tisoč let.

Senefelder, najbolj iznajdljiv litograf, je vpregel vse svoje sile za prospeh jeklenega peresa. Seveda kupčija ni šla kar gladko od rok. Ljudje so bili starokopitni in niso zaupali novemu pisalnemu pripomočku. Šele polagoma je jela v svet prodirati zavest o porabnosti in koristnosti jeklenega peresa. Seveda pa so tudi ob tej priliki poskrbeli, da ni ostalo jekleno pero brez tekmeca. Angleži so hitro popriječi novo misel ter pričeli izdelovati jeklena peresa najboljše kakovosti. Z njimi so preplavili ves evropski trg.

V Nemčiji so zdaj vznikale tvornice za izdelovanje peres kakor gobe po dežju. Največji uspeh je dosegel Hentze, ki je v družbi z Blankherzom otvoril veliko tvornico za jeklena peresa ter jih začel razpošiljati po svetu. S tem si je jekleno pero pridobilo splošno zaupanje. Toda vsak izum, ki doseže višek priznanja, dobi novega tekmeca. Danes izpodriva jeklena peresa nalivno pero, ki ga ne poznajo samo odrasli, temveč tudi šolarji. Nalivno pero se čedalje bolj izpopolnjuje in bo zaradi praktične porabnosti polagoma popolnoma izpodrinilo svojega jeklenega prednika.

*

* **Prostori bivše stranke v Milanu so prešli v državno last.** Finančna intendantura v Rimu je v skladu z ministrskimi predpisi odredila, da preidejo prostori in ustanove razpuščene stranke v last države. V teku so vsi potrebni ukrepi, da bo to čim prej izvršeno.

* **Izreden komisar v neapeljski občini.** Državne oblasti so imenovale prefekta n. r. Giuseppeja Solimeneja za izrednega komisarja neapeljske občine. Dolžnost izrednega komisarja je, stati ob strani županu Neaplja, odvetniku Orgeri, ter mu pomagati v vseh nujnih zadevah.

* **Vojaško sodišče v Rimu** se je preselilo v dosedanji sedež posebnega sodišča za zaščito države. Sodišče za zaščito države je sodilo, kakor znano, prestopke oseb na ozemlju vse Kraljevine.

* **Smrt vitezov železnega križa.** Na vzhodni fronti je padel bataljonski poveljnik v oklopnem polku stotnik Jurgen Neumann. Že predlanskim je bil odlikovan z viteškim križcem. Nadalje je padel stotnik Walter Krauss, poveljnik skupine strmoglavcev, ki si je prislužil viteški križec v vojni na zapadu. Slednjič je padel na vzhodni fronti nadporočnik Günther Schmid, vodja skupine strmoglavcev. Z viteškim križcem je bil odlikovan letos v aprilu.

* **Obnovitev zračnega prometa na progi Rim—Sofija—Bukarešta.** Bolgarsko poštno ravnateljstvo sporoča, da je bil letalski promet na progi Rim—Tirana—Sofija—Bukarešta obnovljen. Letala odhajajo iz Rima vsako sredo.

GOSPODARSTVO

Uspehi z aklimatizirano vrsto soje

Leta 1873. se je evropska javnost na dunajski svetovni razstavi prvikrat seznanila s sojo. Navzlic temu je trajalo 70 let, preden so v večjem obsegu pričeli sojo pridelovati tudi v Srednji Evropi. To postane docela razumljivo, če vpoštevamo, kakšne težkoče so se prvotno pojavljale pri udomačenju soje na evropskih tleh. V svoji domovini v Aziji ima soja docela drugačne podnebne in razvojne pogoje. Marsikdo je pri svojih poizkusih s sojo tudi v naših krajih doživel popoln neuspeh.

Na podlagi dolgoletnih poizkusov je uspelo vzgojiti nekaj posebnih vrst soje, ki uspevajo tudi v naših podnebnih razmerah. Za pridelovanje soje so bila prvotno primerna v Evropi le topla področja spodnjega toka Dunava, zlasti v Rumuniji. V zadnjih letih pa so začeli v rastočem obsegu pridelovati sojo tudi v Srednji Evropi. Pri tem so se sijajno obnesle nove, za srednje Evropo vzgojene vrste. Danes gojijo sojo tudi že v Nemčiji in sicer v primernih legah ob Dunavu. Prvi poizkusi s sojo so bili na tem področju izvršeni leta 1925. Skozi 12 let so delali poizkuse na področju okrog 15 ha. Ko so ti poizkusi pokazali, da novo vzgojene vrste prav dobro uspevajo, se je pričela pridelovalna površina naglo dvigati, zlasti od leta 1937. naprej. Tako je danes ta površina v Avstriji narasla že na 1500 ha.

Ne more biti dvoma, da ima soja, če bo enako uspelo njeno pridelovanje tudi v drugih področjih, veliko bodočnost tudi v Evropi. Saj ne nudi nobena druga rastlina na svetu toliko visokovrednih hranilnih snovi kakor sojino seme.

Za Srednjo Evropo vzgojene vrste soje v tem pogledu prav nič ne zaostajajo za sojo, ki se goji v Aziji. Poleg vsebine maščob je pri soji značilna visoka vsebina beljakovin. Beljakovine, ki jih vsebuje seme soje, vsebujejo najvažnejše hranilne snovi za človeški in živalski organizem. Zato lahko soja v največji meri nadomesti živalske beljakovine, zlasti meso. Beljakovina soje se odlikuje po svoji izredno dobri prebavljivosti, saj vsebuje soja 93% prebavljive beljakovine (pšenična moka 81%) in se da v pogledu prebavljivosti beljakovin primerjati le z mlekom. Vrhu tega vsebuje soja velik odstotek lecitina, ki je potreben za naše živčevje. Vsebina lecitina znaša 3% nasproti 0.06% pri mleku in pšenični moki. Tudi glede znatnega donosa na hektar je pridelovanje soje izredno priporočljivo. Saj daje aklimatizirana vrsta soje na hektar 360 do 550 kg beljakovin in 280 do 400 kg olja, medtem ko dosežejo te številke za oljno repico 140 do 275 kg beljakovin in 300 do 800 kg olja.

RADIO LJUBLJANA

SREDA, 11. AVGUSTA 1943:

7.30: Pesmi in napevi. — 8.00: Napoved časa. Poročila v italijanščini. — 12.20: Plošče. — 12.30: Poročila v slovenščini. — 12.45: Pisana glasba. — 13.00: Poročilo Vrhovnega Poveljstva v slovenščini. — 13.12: Orkester vodi dirigent Gallino. — 14.00: Poročila v italijanščini. — 14.10: Orkester Cetra vodi dirigent Segurini. — 14.40: Simfonična glasba. — 15.00: Poročila v slovenščini. — 17.00: Napoved časa. Poročila v italijanščini. — 17.15: Koncert kvinteta harmonik: 1. Alex: Fips in Faps; 2. Straus: Pomladni zvoki; 3. Jaeger: Anjuska; 4. Benes: S teboj plešem najraje; 5. Kubinsky: Navihanka; 6. Stelibsky: Alenka; 7. Brahms: Ogrski ples štev. 5. — 17.35: Pisana glasba. — 19.00: «Govorimo italijansko«, poučuje prof. dr. Stanko Leben. — 19.45: Lahka glasba. — 20.00: Napoved časa. Poročila v italijanščini. — 20.10: Orkester vodi dirigent Petralia. — 20.45: Orkester vodi dirigent Segurini. — 21.10: Koncert čelista Čende Šedlbauerja, pri klavirju Marijan Lipovšek: 1. Vivaldi: Koncert v E-molu — adagio, allegro, allegro; 2. Krek: Domotožje; 3. Bortkievic: Valček. — 21.40: Popevke. — 22.00: Sergio Failoni na ploščah. — 22.15: Znani valčki. — 22.45: Poročila v italijanščini. — 23.00: Orkester vodi dirigent Angelini.

* **Poletni tečaj trgovske visoke šole v Novem Sadu.** V Novem Sadu so otvorili poletni tečaj za trgovsko visoko šolo. To je prvi tečaj te vrste na Madžarskem.

* **Ukinjena zapora nad cerkvenimi posestvi v Bački.** Predsednik madžarske vlade je izdal odlok, s katerim se ukinja zapora o imenju srbske pravoslavne cerkve v Bački. To premoženje bo posihmal upravljala posebna komisija, v kateri bodo imeli zastopnike tudi srbski pravoslavni škofje na ozemlju Bačke.

IZ LJUBLJANE

Tečaji italijanščine pri ital. kulturnem zavodu

Italijanski kulturni zavod v Ljubljani sporoča, da se od srede 11. t. m. sprejemajo prijave za te-le poletne tečaje:

1. nižji tečaj jezika in pogovorov: vsak torek in petek od 16. do 17.

2. srednji tečaj jezika in pogovorov vsak torek in petek od 17. do 18.

3. višji tečaj jezika in pogovorov vsak torek in petek od 18. do 19.

Razen tega bo še tečaj same konverzacije vsak ponedeljek in četrtek od 18. do 19.

Poletni tečaji, kakor so zgoraj navedeni, se pričnó v ponedeljek 16. t. m. in bodo trajali dva meseca. Vpisnina in odškodnina za obiskovanje za vse polletje znaša 35 lir.

Vse druge informacije dobite v Italijanskem kulturnem zavodu v Ljubljani, Napoleonov trg 6/I.

*

Nove osebne izkaznice za obveznike

se pričnó izdajati v četrtek 12. avgusta t. l. in sicer od črke A do vključno črke K. Prosilci naj pridejo po nove osebne izkaznice v tisto poslovalnico, kjer so vložili prošnje (poslovalnica v Gosposki ul. 15 se je preselila v šolo na Graben). Staro osebno izkaznico mora vsakdo prinesti s seboj. Uradne ure so od 9. do 12.30 in od 16. do 18.30 ure. Pričetek izdaje osebnih izkaznic od črke L dalje, za neobveznike in za vse poslovalnice zunaj bloka bo objavljen naknadno. Novih prošenj poslovalnice od 12. t. m. dalje ne bodo več sprejemale in bo za vse nove prosilce (obveznike in neobveznike) posloval le centralni urad za osebne izkaznice na Mestnem trgu št. 2/I., soba št. 37.

*

u— **Še imamo sončno vreme,** toda nebo se pogostokrat pooblači. Tako je bilo v ponedeljek kakor tudi včeraj. Živo srebro se ne povzpne več do 30 stop. C. V ponedeljek čez dan smo imeli najvijo dnevno temperaturo 28,3 stop. C, včeraj pa je bila jutranja temperatura 12.8 stop. C. Po Lovrencu, ki je godoval včeraj, prescojajo naši kmetje, kakšna bo jesen. Vsekakor si ta dan žele lepega vremena, kar izražajo posebno slikovito z naslednjim rekom: Če je na sv. Lovrenca dan lepo vreme, se vol smeje (ker bo lepa jesen in dosti paše), če je pa grdó, se joka. Zlasti dolenjski vinogradniki se zanašajo na god sv. Lovrenca in pravijo: Če je na Lovrenčevo grozdje že mehkó, potem bo vino spet sladkó. Sv. Lovrenec mora biti jasen, da bo grozd strdén in viničar bo glasen. Skratka: Ob sv. Lovrencu in Jerneju je treba želeti lepih dni, potem se vsakdo jeseni veseli. Dolenjci pravijo, da se z dnem sv. Lovrenca že začne jesen. Za kmete je kopel v glavnem pri kraju, češ: sv. Lovrenec — vsaka voda ko zdenec.

u— **Ko spravljamo pridelke** z vrtov in njiv, se spet tu in tam pokaže zanimiva igra prirode. Marsikateri krompir ima svojevrstno obliko, marsikateri sad vzbuja zaradi svoje čudne oblike nasmeh. Meščani, ki se letos tako pridno vbadajo na svojih parcelah, imajo seveda nad takimi spački svoje posebno veselje. Se pa najdejo tudi zelo lepe oblike, kakor da jih je zgnetel lectarski mojster. Tako nam je ga. Ema Ahčinova iz Most prinesla na ogled krompir v pravilni podobi srčka, da si lepšega ne bi mogel želeti na sejmu. Pokazala pa nam je tudi jajček-dvojček, ki ga je kupila na trgu. Na normalno kokošje jajce je bilo priraslo še eno manjše z enako lupino.

u— **Maša zadušnica za pokojno go. Jerico** Zemljanovo bo ob obletnici smrti dne 13. t. m. ob 7.30 v cerkvi sv. Cirila in Metoda.

u— **Darilo.** Ga. Katja Vrečkova daruje 100 lir za reveže v počastitev spomina g. Gigi Pišlarjeve.

u— **Darilo.** Vladimir Franke daruje za reveže Lir 100 in Boh Ljudevit v isti namen Lir 50, na mesto cvetja po pok. gospe Gigi Pišlarjevi.

u— **Za šolsko leto 1943/44 dijake-inje najbolje** pripravljamo za popravne izpite in za višje razrede. Vpisovanje še ta teden: **Specialne instrukcije, Kongresni trg 2.**

u— **Srednješolci-ke, akademiki-čarke! Strojepisja** ali stenografije se dobro naučite v novem počitniškem tečaju. Vpisovanje še ta teden: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **Meščanska šola na Viču vabi svoje učence,** da pridejo v četrtek, 5. avgusta, v šolo po osebne izkaznice, ki jih bodo podpisali in stare vrnili.

u— **Strojepisni in stenografski tečaji** (eno-, dvo- ali trimesečni) pričenjajo ta teden. Vpisovanje dnevno: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **Tečaji za popravne izpite, privatiste in neocenjene — Lichtenturnov zavod. — Učnina** nizka. Naknadni vpisi, dnevno od 9.—11. **Vodstvo** učnih tečajev — **Lichtenturnov zavod.**

Z Gorenjskega

Gorenjski vodje oddelkov SA so bili sklicani v izobraževalni tečaj v Kranju. Smernice jim je dal vodja standarte Kuscher.

Novi grobovi. Umrli so Anton Mohorič na Ljubnem in Stanko Papler v Lešah, 75-letna Urša Mertelj v Podkorenu, Janez Zagar v Cerkljah, Ivana Močnikova v Dvoru, Terezija Vukovčeva na Preski, Anton Čadež v Studenčicah, Marjana Hočevarjeva v št. Vidu, Janez Moreti v Tacnu, Peter Bukovnik in Anton Šuštaršič v št. Vidu in Matej Šetina v Zgornjih Pirničah. V Tacnu je umrl znani sodarski mojster France Medved, ki je imel delavnico v Vižmarjih, in so ga pokopali 6. t. m. v Šmartnem, na Jesenicah pa je bil pokopan Tone Kokalj, nameščenec KID.

Za mrtvega bo proglašen Anton Prešeren, rojen 1882 v Doslovičah, ki je izginil 15. decembra 1914 v Galiciji.

Tečaj za negovanje dojenčkov je bil s koncem julija zaključen v Kranju. V teku treh mesecev so se setajale tečajnice po enkrat na teden v šolskem prostoru okrožne hiše.

S Spodnjega Štajerskega

Na Pragerskem je bilo v soboto zaključeno taborjenje nemške mladine, nakar se je takoj pričelo taborjenje »pimpfov«. Taborišče je zadnji čas obiskalo več predstavnikov, med njimi pokrajinski vodja iz Gradca in vodja Heimatbunda iz Maribora. V taborišču je mladina z vsega Štajerskega.

V št. Ilju je žensko društvo pogostilo ranjence in rekonvalescente iz Maribora. Sprejeli so jih z godbo in pesmijo na kolodvoru in jih povedli v okrašeno dvorano, kjer je bila prirejena malica. Goste je nagovoril krajevni vodja. Dunajska dekleta, ki so tu na poletnem delu, so izvajala raznovrsten spored.

Na Dobrni so imeli nedavno koncertni večer mariborskega klavirskega tria. Spored je bil dobro izvajan in je bilo treba dodati nekaj skladb.

Truplo utopljenega inž. Kurta Vollerja, ki je 2. t. m. popoldne utonil v Dravi pri Mariboru, star šele 23 let, je bilo najdeno in so ga v soboto ob 17. položili v družinsko grobnico na Pobrežju.

Hude opekline po vsem životu je dobil 6-letni Viljem Golob iz št. Jurja ob južni železnici. Zaletel se je v mater, ki je ravno nesla škaf kropa. Z voza je padel 39 letni Martin Rehar iz celjske okolice in si nalomil hrbtenico. Marija Juraja, viničarka, pa je padla s poda in je obležala nezavestna s hudimi notranjimi poškodbami. 59 letni Janez Jelenko je peljal slamo domov, voz pa se je prevrnil in pokopal Jelenka pod seboj. Vsi ti poškodovanci so bili pripeljani v celjsko bolnišnico.

Iz Hrvatske

Za hrvatsko vojaštvo in hrvatske oddelke SS prireja prosvetni oddelek ministrstva oboroženih sil (skrajšano: Minorsa) različne prireditve po vseh garnizijah. V Zagrebu je bila v soboto popoldne za vojake predstava »Ptičarja«, zvečer pa je bila vedra prireditev za hrvatske pripadnike SS.

Hrvatska akademija znanosti in umetnosti je zasedala v ponedeljek popoldne v svoji palači na Zrinjevcu v Zagrebu. Predavala sta dva akademika in sicer je imel prof. Hamdija Kreševljaković nastopno predavanje o kapetanijah in kapetanih v Bosni in Hercegovini, dr. Miroslav Šantek pa o kazenskih zadevah višjih sodišč.

Zlato poroko sta praznovala v Zagrebu lastnik tiskarne Julij Kurzmann in gospa Zora rojena Kralj, sestra zagrebškega tiskarnarja. Ženin šteje 77, nevesta pa 73 let. Rodilo se jima je osem otrok, ki so vsi preskrbljeni.

Najbogatejša muslimanska knjižnica v hrvatski državi je Husrevbegova knjižnica v Sarajevu, ki čuva mnoga zgodovinska dela turških pisateljev, važna za raziskovanje bosanske zgodovine za časa Turkov. Knjižnica premore nad 5000 rokopisov in knjig.

Nad 7500 siromašnih otrok iz južnih hrvatskih krajev je zdaj v oskrbi rodoljubnih družin v severnih krajih Hrvatske. Samo v teku letošnjega leta jih je bilo razmeščenih 2512. Posebni nadzorniki družbe »Karitas« obiskujejo od prilike do prilike te otroke in pripravljajo potrebno, da bodo vsi otroci obiskovali šolo.

Iz Srbije

Novačenje za obvezno delo je bilo sredi julija v Valjevu. Na vrsti so bili letniki 1905 do 1916. Valjevo je moralo poslati v borski rudnik 73 delavcev na štirimesečno obvezno delo, da izmenjajo oni kader, ki je zdaj tam. Po večkratnih zdravniških pregledih je bila ta skupina dne 24. julija končno sestavljena in je 26. julija odšla na delo.

Nove šole v Trakiji in Makedoniji. Iz Sofije poročajo, da je vlada sklenila na ozemlju Trakije in Makedonije otvoriti celo vrsto novih šol. Tako so bile že v šolskem letu 1941-42. otvorjene mnoge nove šole v provinci Skoplje in Bitolj. Listi navajajo, da znaša število novih šol 1135. Na teh zavodih je namešćno 2517 učiteljev, obiskuje pa jih 107.305 učencev. Jeseni bo otvorjena tudi nova bolgarska šola v Solunu.

Maksimirane cene za mlečne proizvode. Upravnik mlekarske centrale je v sporazumu s komisarjem za cene določil najvišje cene za mleko in mlečne izdelke: mleko 1 l Din 7.50 do 13, maslo 1 kg Din 158 do 200, sir 1 kg Din 87 do 182. Seveda veljajo tudi te cene samo za ono blago, ki se odvzema proizvajalcem v korist domačim in okupacijskim oblastem.

MALI OGLASI

Kdor išče službo plača za vsako besedo L —.30, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 2.—. Najmanjši iznos za te oglase je L 7.—. — Za ženitve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L 1.—, za vse druge oglase L —.60 za besedo, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 3.—. Najmanjši iznos za te oglase je L 10.—

Službe išče

KUHARICA,
mlajša, perfektna. Zanesljiva, poštena, delovna z večletno prakso, vajena vseh hišnih del, išče službe. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Dobra gospodinja«. 13500-1

IŠČEM MESTO
kot pomoč v gospodinjstvu. Cenj. ponudbe z opisom opravila in navedbo plačila na oglasni odd. Jutra pod »Pomoč«. 13496-1

BOLJŠE DEKLE,
vajeno kuhe in vseh gospodinjskih del, išče službo. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 13494-1

POSTREŽNICA
mlada in poštena, išče zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mlada«. 13530-2

Službo dobi

KUHARICA,
ki opravlja hišna dela, se sprejme k tričlanski družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra oskrba in plača«. 13462-1a

POSTREŽNICO
z znanjem kuhe potrebujem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13474-1

POSTREŽNICO
za ves dan trikrat tedensko iščem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13525-1a

HLAPCA
za gospodarska in vrtna dela sprejmem z boljšo plačo. Založka cesta 21. 13490-1

POSTREŽNICO
pošteno, delavno, mlajšo iščem za 15. avgust od 1. do 21. ure. Plača 500 lir mesečno. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13487-1

DOBRO KUHARICO,
pošteno, po možnosti vešče vsaj nekaj šivanja, sprejmem takoj za vsa dela v manjše komfortno gospodinjstvo srednjega mesta. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13522-1a

Vajenci-ke

FOTOGRAFSKO
vajenko, pridno in pošteno, z veseljem do dela, sprejmem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13466-44

VAJENCA
za krznarsko obrt sprejmem takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13483-44

Zaslužek

ZASTOPNIKE-CE
za vse kraje Ljubljanske pokrajine za prodajo vsaki družini neobhodno potrebnega predmeta iščem. Pošljite 12 lir v gotovini za vzorec in navodila. Vidmar Josip, Ljubljana, Rimska cesta 10 13370-5

ZAGARJA
za venezijanko, absolutno samostojnega in treznega iščem. Stanovanje v hiši. Plača 2000 lir mesečno in procenti. Ponudbe Pirc, Ljubljana, Medvedova 8. 13519-3

ŽAGAR ZA SAMICO
z 20-letno prakso, samostojen, išče zaposlitve. Klančar, Borovnica 82. 13518-3

Prodam

STRESNO OPEKO,
staro, bobrovec, okrog 3000 komadov, prodam. Trgovina Kolar, Bleiweisova cesta 25a. 13469-6

NOVI ZABOJI
tobačnih izdelkov so stalno naprodaj v Glavni zalogi Erjavčeva 2. Pri večjem odjemu znaten popust. 13470-6

MRČES
(ušt, stenice, bolhe itd.) zanesljivo uničite s Toxin praškom. Drogerija Kane, Židovska ulica 1. 13493-6

PEGE IN LIŠAJ
Vam zanesljivo odstrani Alba krema. - Drogerija Kane, Židovska 1. 13492-6

VALVASOR
prva izdaja, dobro ohranjen, se proda. Naslov v ogl. oddelku Jutra. 13489-6

DVE STISKALNICI,
hidravlični, 60tonski, se prodata. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stiskalnici«. 13485-6

POSTELJO
z mrežo in modroci prodam. Šmartinska c. 14. 13501-6

DOBER ŠIFON,
10 m, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13506-6

KOLESI,
žensko in moško, nemške znamke, prodam. — Gosposvetska cesta 55. 13505-6

LEP GLOBOK AVTO
model voziček, predvojni material, se proda. Prav tam se odda tudi opremljena soba za takoj. Naslov v ogl. oddelku Jutra. 13512-6

ZIMSKI PLAŠČ
popolnoma nov in voziček za domačo rabo prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 13503-6

MOŠKO OBLEKO
novo, za srednjo postavo, in otroški voziček poceni prodam. Naslov v oglas. oddelku Jutra. 13508-6

KOKLJO
s srednje velikimi piščanci ter stoječo otavo v mestu prodam. Dolenjska c. 5. 13527-6

KAUČ
popolnoma nov, predvojno blago, modro preoblečen, prodam za Lir 5000. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13526-6

BUKOVE SODE
nove, po 230 litr. prodam. Pirc, Dravlje. — Tel. 48-84. 13520-6

POCENI PRODAM
krasno 1¼ l visoko Arancario, sobno lipo, palme in kakteje. Knezova 7/II. 13516-6

Kupim

VREČE
različne, juto za embalaže kupuje stalno Podbevšek Filip, Ljubljana VII., Obirska 4. 11476-7

OTROŠKO STAJICO
kupim. Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod »Stajica«. 13482-7

KUPIM PIANINO
v najboljšem stanju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pianino«. 13479-7

JEDILNI SERVIS
kupim. — Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Navadni«. 13499-7

VOLNEN MODROC
kupim takoj. Plačam dobro. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ovčja volna«. 13507-7

PIANINO
ali kratek klavir, dobro ohranjen, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13524-7

STARE KOVANCE
srebrne, jedilno orodje, umetnine starinske vrednosti, kupimo. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12, 13521-7

OLEANDRE
velike, vzamemo za tri mesece proti plačilu na posodo. Ponudbe pod »Oleander« na oglas. oddelek Jutra 13511-6

Posesti

POSLOPJE V LJUBLJANI
prodam za 2,000.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čisto obrestovanje 180.000 lir«. 13464-20

STAVBNO PARCELO
v bližini centra, kupim takoj. Resne ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Denar«. 13514-20

STAVBNO PARCELO
lepo, v Koleziji, 5 minut od tramvaja, ugodno proda Realitetna pisarna Habijan Miro, Cigaletova 1-p. 13432-20

HIŠO — VILO
proti takojšnji gotovini do Lir 500.000, kupim. Resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »čimpreje kupim«. 13535-20

VILO ALI HIŠO
lepo, do zneska Lir 1,000.000, kupim takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veletrgovec«. 13534-20

STAVBNO PARCELO
lepo, na lepi legi do Lir 280.000, kupim takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takojšnji kupec«. 13533-20

PARCELO
do 80.000 Lir, kjer koli v ljubljanskem okolišu, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kraj navestil«. 13531-20

STAVBNO PARCELO
v primerni velikosti za vilo ali hišo do Lir 150.000, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj — 150.000«. 13532-20

Sobo odda

PRI KOLODVORU
oddam čisto opremljeno sobo s posebnim vhodom in souporabo kopalnice. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13517-23

Sobe išče

SOBICO
čisto, išče gospodična s 15. avgustom ali takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Skromna sobica«. 13491-23a

OPREMLJENO SOBICO
išče miren in soliden gospod, najraje v okolici Sv. Petra. Cenj. ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Takoj«. 13488-23a

OPREMLJENO SOBICO
išče gospodična s 15. avgustom. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zg. Šiška«. 13498-23a

OPREMLJENA SOBA,
lepa, s posebnim vhodom, išče gospodična. — Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Plačam dobro«. 13495-23a

SOBO V CENTRU
za 1. september išče akademičarka. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Akademičarka«. 13509-23a

Razno

UMETNO VALENJE!
Naročila za jesensko valenje piščancev sprejema še do 15. avgusta A. J., Ilanska cesta 118. 13461-37

RESTAVR. »NANOS«,
cesta Rea Ariella, nudi dobro postrežbo. Rozi Seles Hočevar. 13486-37

GOSPODIČNA
ki ji je bila vzeta zapestna ura v kopališču, naj se zglasi na naslov v ogl. oddelku Jutra. 13504-37

TRGOVSKI LOKAL
in skromno dvosobno stanovanje v bližini magistrata oddam skupno. Naslov v oglas. oddelku Jutra. 13510-37

DVE ZNANI OSEBI
iz Bežigrada, kateri sta pri pilarni odnesli belega mačka, prosimo, naj ga vrnejo. 13513-37

NAGRADA
primerna, onemu, ki mi vrne denarnico s ključi in denarjem, izgubljeno med cesto V. Emanuela —Puccinijeve ulice in gl. pošto. Košak, Cesta V. Emanuella 17. 13515-37

KUPUJTE
edino pri naših
OGLAŠEVALCIH!

POHIŠTVO
Orehove spalnice in dnevne sobe kupite ugodno v zalogi pohištva **tv. ROK BERLIČ** in **FRANC ŠENK v Šiški,** Gosposvetska c. 95. Odprto od 14.—15.

Zahvala

Ob smrti svojega nepozabnega očeta, gospoda

Leopolda Fürsagerja

posestnika in trgovca v Radovljici

sem prejela toliko toplih izrazov sožalja, ki mi blagodejno pričajo, da ob težki izgubi nisem ostala osamljena, da se čutim dolžna, izreči tem potom v svojem imenu, kakor imenom svoje matere in svojih sinov, vsem iskreno zahvalo.

Posebej velja moja zahvala gospodu Vovku Ivanu, veletrgovcu v Ljubljani, za velikodušni dar v dobrodelne namene, s katerim je počastil spomin mojega očeta.

Maša zadušnica za pokojnim se bo darovala pri oltarju Srca Jezusovega v cerkvi Marijinega Oznanjenja v sredo, 11. t. m. ob pol 8. zjutraj.

Ljubljana, dne 9. avgusta 1943.

Vera Magušarjeva, roj. Fürsager

Emilio Salgari: 36

KRALJICA KARIBOV

»In Honorata?«

»Moja usoda je naprej določena!« je kapitan odgovoril.

»Kaj mislite s tem?«

Namesto odgovora je molče stisnil gospe roko in hitro odšel.

Na vrtu so ga čakali Carmaux, Stiller, Moko in flibustirji.

»Možje s ‚Folgora' lahko odidejo!« je ukazal. »Samo moji tovariši ostanejo tu!«

Mahoma pa se je premislil in krenil nazaj k hiši, kjer je markiza še vedno zamišljena stala v dvorani.

»Kje je Jara?« je vprašal s presunjenim glasom. »Svojo rešiteljico bi rad še enkrat vidél!«

»Pojdite z menoj, vitez!« je s čutečim razumevanjem odgovorila Španka in ga odvedla v sosednjo sobo. Tam je med dvema visokima svečnikoma ležala na zofi mlada Indijanka, odeta s flandrskim pregrinjalom.

Smrt se je bila komaj dotaknila njenih nežnih črt. Bilo je, kakor da bi sanjala; ustnice je imela odprte, kakor bi ji šlo na smeh.

Kapitan je nekaj časa žalostno gledal zalo obličje, nato se je sklonil k pokojnici, jo rahlo poljubil na čelo in zamrmral:

»Tudi ti boš maščevana, ubogo dete! Gusar drži prisego!«

Naglo se je obrnil proč, kakor bi hotel skriti svojo ganjenost pred markizo. Nato se je vrnil k tovarišem.

»Pojdimo!« je osorno velel.

Jadrno so odhiteli čez vrt in po mestnih ulicah.

Flibustirji so še vedno plenili, čeprav se je že temnilo. Povsod so metali prebivalce iz hiš in jih z grožnjami silili, da so zapuščali dom in imetje ter bežali iz mesta. Vse ceste so bile prepolne beguncev.

Ventimiljski je bil za vse to slep in gluh. Z naglimi koraki si je utiral pot skozi bežečo množico. Njegovi zvesti so ga le s težavo dohajali in zmerjali ljudi, ki so jim bili na poti.

»Le kje se misli kapitan ustaviti?« je zastokal Carmaux. »Tako strašno je razburjen! Nikoli še ne pomnim, da bi bil tako dirjal!«

»Ko je prišel iz dvorca, je bil videti ves presunjen,« je menil Hamburžan. »To je že tretjič, da nam je prekleti vojvoda odnesel pete. Najprej v Maracaibu, potem v Gibraltarju in zdaj spet tu!«

»Nazadnje ga bomo vendarle dobili!« je v svesti si zmage rekel Carmaux.

Tako so prišli na veliki trg, kjer je bil glavni stan flibustirjev. Tu je mrgolelo ujetnikov, topov, orožja in vsakovrstnega blaga, ki so ga bili navlekli iz carinarniških skladišč.

200 flibustirjev, oborožen'h s puškami, se je gnetlo v predvorju vladne palače, da bi takoj ustrahovali ujetnike, če bi se poskusili upreti. Sto drugih je stalo okrog stolnice; tu so bili zaprti najimenitnejši odličniki mesta, od katerih so hoteli izterjati visoke odkupnine.

Vsak trenutek so prihajala flibustirska krdela z novimi ujetniki. Tudi sužnje, črnce in mulate, so trumoma gonili pred seboj. Le-ti so bili obtovorjeni z dragocenostmi ali živili, ki so jih flibustirski stražarji neutegoma požirali.

»Kje je Grammont?« je vprašal Črni gusar nekega morskega razbojnika, ki je sedel na smodnikovem sodu in držal v roki tleče netilo.

»V guvernerskem poslopju, gospod!« je odgovoril stražar.

»Pa Laurent?«

»Še vedno drži trdnjavo!«

»In Van Horn?«

»Ta straži posadko v San Juan de Luzu!«

Kapitan je prekoračil trg in stopil v vladno palačo, močno, trdnjavi podobno zgradbo, ki se je bila vzlic mnogoštevilni posadki že ob prvem naskoku predala gusarjem.

Francoskega plemiča je našel v dvorani, ki je bila že zdaj do polovice napolnjena z ugrabljenim zlatom in srebrom.

»Dragoceni kovini nam dotekata kar v potokih!« je smehoma vzkliknil Grammont, ko je zagledal Ventimiljskega. »Štiri milijone zlatih piastrov že imamo! Vašega sovražnika pa na žalost ni bilo med ujetniki. Kasneje, ko bo plenitev končana, ga dam poiskati. V kakem skrivališču ga bomo našli!«

»Iskanje bi bilo zaman, ker je odnesel pete!«

»Kaj? Ušel je?« je začudeno vzkliknil Francoz.

»Da, že od snoči je na neki ladji z imenom ‚Escorial'. A jaz ga bom gonil, dokler ga ne ujamem!«

»Zapuščate nas?«

»Ne še, ker imam prej drug opravek v Veracruzu.«

»Kaj nameravate?«

»K trdnjavi San Juan de Luz sem namenjen!«

»Sami? ... Bilo bi blazno!«

»Upam, da dobim tam važno novico o vojvodi ... o Honorati!«

»O Flamki? Pa ne, da bi bilo res, kar pravijo: da še živi?«

»To bom zvedel od nekoga v trdnjavi.«

»A Španci vas bodo prijeli!«

»Upam, da ne!«

»Imate morda kak talisman?«

»Samo navaden list papirja, ki ga pošljem tistemu človeku!«

»Po kom?«

»Po enem vaših ujetih španskih vojakov!«

»300 ali 400 jih imam!«

»Dobro! Poslušajte me, Grammont! Ako se jutri zjutraj ne vrnem, smatrajte, da sem mrtev ali ujet!«

»Po tem sklepam, da moram pripraviti svoje flibustirje za naskok na trdnjavo!«

»Tega nikar ne delajte!«

»Zdaj ne, jutri zjutraj pa gotovo! Če vas do zore ne bi bilo nazaj, zavzamemo mi trije, jaz, Laurent in Van Horn trdnjavo z naskokom, vkljub njeni posadki in njenim šestdesetim topovskim cevem!«

»Ne! Naši ljudje naj se nikar zaman ne žrtvujejo! Ako me ne bo nazaj, sporočite Morganu, naj z mojo ‚Folgore' teden dni križari po morju, potem pa naj jadra, kamor mu drago!«

»Menda ne mislite, da bi naši flibustirji mirno gledali, če bi vede